

In het schrappen van regels is Kees Kraaijeveld inmiddels specialist. Vanaf dag één is hij betrokken bij de beweging (Ont)Regel de Zorg. Het valt hem op dat veel zorgbestuurders totaal geen zicht hebben op de kosten van de regelgeving. 'Maar het tij is al aan het keren. Het moet gewoon.'

**‘Geen bestuurder
vraagt zich af
wat het kost’**

Stel een hoofd deregulerend aan in de raad van bestuur van je zorgorganisatie.'

Als je 50% van de regels schrapt, **win je een extra werkdag** per voltijdbaan.

Wat is er mis met de regelgeving in de zorg?

'Het probleem is de opeenstapeling van regels, de regelberg. Het zijn er veel te veel. Regeldruk is een belangrijke oorzaak van de hoge werkdruk. Zo besteedt een zorgmedewerker met een fulltimebaan twee dagen per week aan registreren. In de zorg is iedereen daar inmiddels aan gewend geraakt, maar het is bizar. Daar komt bij dat medewerkers onvoldoende zijn betrokken bij het maken van die regels. Dat ze hier geen invloed op kunnen uitoefenen, leidt tot een ernstig gevoel van machteloosheid. Een psycholoog weet dat machteloosheid het voorstadium kan zijn van een depressie.'

Waar komt die bureaucratische lastendruk vandaan?

'Op de eerste plaats wordt het veroorzaakt door een informatieprobleem. Er heerst structurele onduidelijkheid over wat er geregistreerd moet worden en waarom dat moet. Op de werkvloer hebben zorgmedewerkers hier geen idee van. Dat leidt ook tot veel verwarring: soms blijken registraties al jaren niet meer nodig te zijn en zijn ze al die tijd voor niets gedaan. Ten tweede is er een regelprobleem. De zorg maakt zelf veel regels. Vaak met heel goede bedoelingen, namelijk het optimaliseren van de zorg voor de patiënt. Maar er wordt geen rekening gehouden met dat er al zo veel regels zijn. Tot slot speelt een cultuurprobleem: uit te veel respect voor onder meer toezichthouders en zorgverzekeraars mijdt de zorg elk risico. En worden dus alle regels braaf overgenomen. Iedereen dekt zich in. Maar zorg verleent je het beste op basis van goed onderbouwde inhoudelijke beslissingen.'

Wat merken zorgorganisaties van de regeldruk?

'De regeldruk verergert het personeelstekort. Medewerkers zijn niet in de zorg gaan werken om vinkjes te zetten. Dit werkt demotiverend. Mensen lopen daardoor weg uit de sector. Het is ook slecht voor het imago van de zorg. Wie wil er nou werken in zo'n afvinkcultuur. Zoals gezegd leidt het vele registreren bovendien tot een hogere werkdruk. Wat mij trouwens verbaast is dat geen enkele bestuurder zich afvraagt wat het bijhouden van al die regels kost. Organisaties moeten kwaliteitsmanagers en regelaars in dienst nemen om de tent draaiende te houden. Niemand durft de eerste te zijn die besluit te kappen met dat keurmerk. Ze willen het risico niet lopen beschuldigd te worden van niet transparant willen zijn of geen verantwoordelijkheid willen dragen. Maar intussen kost de regelgeving de samenleving vele miljarden per jaar.'

'Het is overigens niet een zorgspecifiek probleem. Ik vrees dat tal van sectoren kampen met deze problematiek. Zo zijn

Kees Kraaijeveld is directeur van De Argumentenfabriek. Hij is van begin af aan betrokken geweest bij de deregulerend. Bij de denktank (Ont)Regel de Zorg, de schrapconferentie in november 2017 en de schrapsessies. Kraaijeveld is een van de initiatiefnemers van het platform Zó werkt de zorg en medeoprichter van Stichting (Ont)Regel de Zorg. Kraaijeveld is bovendien de auteur van het essay *Hoe kunnen we de zorg blijvend (ont)regelen?*

de IT en de bankensector helemaal dichtgereguleerd. Systemen die alles bepalen, dat is een breed maatschappelijk vraagstuk. Technologische ontwikkeling is mede de oorzaak. Als je niet digitaal kon registreren en als je letterlijk de papierberg zag groeien, stopte je er eerder mee. We moeten opnieuw leren omgaan met de technologische mogelijkheden. Nu zitten we nog in een fase van alles willen vastleggen. Daar komen we wel uit. Het tij is al aan het keren. Het moet gewoon.'

Welke maatregelen hebben de beste kansen om het probleem van de regeldruk op te lossen?

'Begin met zorgmedewerkers goed te informeren over wat en waarom ze moeten registreren. Betrek ze ook bij het maken van regels, want zo breng je het medisch primaat terug in de regelgeving. Beperk en uniformeer bestaande regels. En voer daarnaast niet meer nieuwe richtlijnen in dan strikt noodzakelijk. Deze maatregelen hebben meer kans als een zorgorganisatie een hoofd deregulerend aanstelt in de raad van bestuur.'

Zal de regelberg nu snel eroderen?

'Niet snel. Het zal de komende jaren een permanente strijd zijn tegen de administratieve wildgroei. Regels zijn simpelweg te makkelijk in te voeren. Dus blijft het dweilen met de kraan open. Niettemin ben ik positief. Ik zie dat er hard gewerkt wordt aan het schrappen van regels. De voordelen liegen er ook niet om: een serieus groot deel van het personeelstekort wordt opgelost bij een gezonde regeldruk. Je bespaart veel tijd en veel geld. Als je 50% van de regels schrapt, win je per voltijdbaan een extra werkdag. En je stelt mensen in staat met plezier te werken, wat zowel veel verzuim als veel uitstroom uit de sector voorkomt. Bovendien kun je je regelaars omscholen tot zorgmedewerker. Dan doen ze eindelijk iets nuttigs, want nu strooien ze onbedoeld alleen zand in de motor van de zorg.' ✓